

တၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်ဟံၣ်ဖျါ

လၢဒိၣ်စ့ဘၢၣ် ၅သီ, ၂၀၁၉ နံၣ် / KHRG လံာ်ကတြၢ်နီၣ်ဂံၢ်-19-91-11

ဖၣ်အၣ် တၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်ဟံၣ်ဖျါ :
တၢ်ဖိၣ်ဒုးယာ်လၢအတဖိးသဲစး ဒီး တၢ်ဟံးထီၣ်ဂ့ၢ်ဝိလၢအတတုၤထီၣ်ထီၣ်ဘး
လၢတၢ်မၤကမၣ် သွံၣ်ထံးမုၣ်ခွါလၢအကဲထီၣ်တၢ်မၤသံ ဖဲတန့ဆါကီၢ်ဆၣ်

တၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်ဟံၣ်ဖျါ တဘျီအံၤ ဟံၣ်ဖျါဝဲ တၢ်ကဲထီၣ်သးလၢ တန့ဆါကီၢ်ဆၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ပိာ်မုၣ်ဖိ လၢအသးအိၣ် ၁၈ နံၣ်တဂၤ ဘၣ်တၢ်ဖိၣ်ဒုးယာ်အီၤလၢ ကညီဒိကလုာ်ပၤကီၢ်သုး (KNPF¹) စးထီၣ်လၢ လၢအိးကထိဘၢၣ် ၂၀၁၈ နံၣ် ဖဲ ၁---သဝီ, ထံကျဲၣ်ကရူာ် မ့ၢ်လၢအဝဲမၤသံကွံာ်အပာ် လၢအဖိၣ်ဆူၣ်မၤတရီၢ်တပါတၢ်အီၤအါဘျီ စးထီၣ်လၢအဖိသၣ်ခါလံာ် လံာ်အယီၤန့ၣ်လီၤ. လီၤကဝီၤသဝီခိၣ်န့ၢ်, (KNPF) ဒီး ကီၢ်ဆၣ်ခၢၣ်အဲၣ်ယုာ်ခိၣ်န့ၢ်တဖၣ်တဆၢ ထီၣ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်အံၤဆူ ကီၢ်ရှၢၣ် ကွီၢ်ဘျီဒီးဘၣ် ဒီးတဒုးသ့ၣ်ညါစ့ကိးပိာ်မုၣ်ဖိအံၤလၢ ကဘၣ်အိၣ်ဖဲတၢ်ဒုးယာ်အပူၤယံာ် ထဲလဲၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.²

(၁)တပတီၢ်-တၢ်ကဲထီၣ်သးအဂ့ၢ်လီၤတၢ်လီၤဆဲး

တၢ်ကဲထီၣ်သးအကလုာ်	တၢ်ဖိၣ်ဒုးယာ်လၢအတဖိးသဲစး, တၢ်ဟံးထီၣ်ဂ့ၢ်ဝိတတိတတြၢ်, ဒီးသွံၣ်ထံးမုၣ်ခွါတၢ်မၤပယုဲ
တၢ်ကဲထီၣ်သးမုၢ်နံၣ်မုၢ်သီ	၂၀၁၆နံၣ် ဒီးတုၤခဲအံၤ
တၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်လီၤတၢ်ကျဲ (သဝီ, ကရူာ်, ကီၢ်ဆၣ်, ကီၢ်ရှၢၣ်)	၅---သဝီ, ၅---ကရူာ်, တန့ဆါကီၢ်ဆၣ်, ဖၣ်အၣ်ကီၢ်ရှၢၣ်

ပုၤလၢအတုၤဘၣ်တၢ်တဂၤအဂ့ၢ်အကျါ	
မံၤ	နီၣ်၅---
သးနံၣ်	၁၈ နံၣ်
မုၣ်/ခွါ	မုၣ်
ကလုာ်	ကညီကလုာ်
ဟံၣ်ဖိလီၤဖိ အိၣ် / တအိၣ်	တအိၣ်

¹ ကညီဒိကလုာ်ပၤကီၢ်သုး ဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤလၢ ကညီဒိကလုာ်စၢဖိၣ်ကရၢ ဖဲ ၁၉၉၁ နံၣ်န့ၣ်လီၤ. ကညီဒိကလုာ်စၢဖိၣ်ကရၢ မ့ၢ်ကညီကရၢအခိၣ်သ့ၣ်တဖုလၢအပာ်ဆၢထီၣ်ဒါကွၢ်ကီၢ်ပယီၤပခိၣ်န့ၣ်လီၤ.

² တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါလၢလံာ်တၢ်ဟံၣ်ဖျါတဘျီအံၤတဖၣ်န့ၣ် တၢ်ဒီးန့ၢ်အီၤဖဲ နိၣ်ဝုဘၢၣ် ၂၀၁၉နံၣ်, ဘၣ်တၢ်ကွဲးအီၤခိၣ်ဖျိ ပျီပူၤပုၤမၤ သကိးတၢ်ဖဲ မ့ၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရှၢၣ် လၢအဘၣ်တၢ်န့ၣ်လိအီၤလၢ ကညီဂ့ၢ်ဝိခွဲးယာ်ကရူာ် KHRG လၢကမၤနီၣ်မၤယါ တၢ်မၤဘၣ်ဒိ ပုၤဂ့ၢ်ဝိခွဲးယာ်အတၢ်အိၣ်သး တဖၣ်ဖဲလီၤကဝီၤပူၤန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအဂီၢ် ပုၤတုၤဘၣ်တၢ်အမံၤ, အတၢ်ဂီၤဒီး တၢ်အိၣ်ဆိးလီၤတဖၣ် ဘၣ်တၢ်မၤဘၢအီၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်လၢအအိၣ်လၢ ကွီၢ်လွံၢ်န့ၣ်အပူၤန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်လၢ KHRG ကွဲးဖျါ ထီၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

(၂)ပတီတပတီ-တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအကံၢ်အစီ

၁. ရဲပုးပုၤနဟံးန့ၢ်တၢ်ကဲထီၣ်သးတခါအံၤ တဆိဘၣ်တဆိတက့ၢ်.
ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါလၢတၢ်ဟ့ၣ်ကသံၣ်ဒးတဖျါၣ်ဖဲ နီၣ်ဖ---ဘၣ်တၢ်ဖိၣ်ဒုးယၢ်အီၤအလီၢ်အံၤတဂၤ ဒုးသ့ၣ်ညါ KHRG ပျီပူၤပုၤမၤတၢ်ဖိ ဘၣ်ယးတၢ်ဂ့ၢ်အံၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ်ဝံၤအလီၢ်ခံ KHRG ပျီပူၤပုၤမၤတၢ်ဖိ လဲၤမၤ တၢ်ထံၣ်လိာ်သံက့ၢ်တၢ်ဒီး နီၣ်ဖ--- အံၤန့ၣ်လီၤ.

ကွဲးနီၣ်ပုၤလၢဟ့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်အံၤတဂၤစုၣ်စုၣ်သ့ၣ်ညါ တၢ်ဂ့ၢ်အံၤအမ့ၢ်အတီၤလၢကျဲၤလဲၣ်.
ပုၤဟ့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်အံၤ လဲၤခိဖျိဘၣ်တၢ်လၢအနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲလီၤ.

(၃)ပတီတပတီ-ဟ်ဖျါတၢ်ကဲထီၣ်သးအဂ့ၢ်အကျိၤလၢလၢပုၤပုၤတက့ၢ်

ဟ်ဖျါတၢ်ကဲထီၣ်သးအဂ့ၢ်အကျိၤလၢလၢပုၤပုၤတက့ၢ်.
နီၣ်ဖ--- ဘၣ်တၢ်မၤတရီတပါအီၤလၢ အူစၢၤဖွဲ လၢအမ့ၢ်အပၢ်နီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲစးထီၣ်လၢ အသးအိၣ် ၁၅ နံၣ် န့ၣ်လီၤ. အပၢ်ဂ့ၢ်ကျဲးစးမၤတရီတပါအီၤအခိၣ်ထံးတဘျီဖဲ ၂၀၁၆ နံၣ် ဖဲအဝဲအိၣ် ၁၅နံၣ်အခါ ဒီး လၢခံ ဖဲအဝဲအိၣ် ၁၆ နံၣ်တဘျီဒီး ဖဲ ၁၇ နံၣ်တဘျီကဒီးန့ၣ်လီၤ.
အပၢ်ဖိၣ်ဆူၣ်မၤတရီတပါအီၤချးဝဲခဲလၢဂံၢ်ခံဘျီန့ၣ်လီၤ. နီၣ်ဖ- -- အဝဲၢ်မုၢ်ဒီး အဝဲၢ်ခွါအမါစ့ၢ်ကီး ဘၣ်တၢ် ဖိၣ်ဆူၣ်မၤတရီတပါတ့ၢ်အီၤလၢအပၢ်န့ၣ်လီၤ. တကးဒီးဘၣ် နီၣ်ဖ--- ထံၣ်ဘၣ်တ့ၢ်ဝဲ အပၢ်မၤဒၣ်မၤလိာ် အမိၢ်တလီၢ်လီၢ်ဒီး အမိၢ်ဘၣ်ပျံၤဘၣ်ဖုး, ဘၣ်ယုၢ်အိၣ်ခူသ့ၣ် လၢပုၤအဂၤအဟံၣ်ဒၣ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.
ဖဲနီၣ်ဖ--- ဘၣ်တၢ်ဖိၣ်ဆူၣ်မၤတရီတပါအီၤအသီတဘျီဖဲအသးနံၣ်အိၣ် ၁၇ နံၣ်န့ၣ်အယိ အဝဲမၤသံက့ၢ် အပၢ်ဒ်သိးကမၤကတၢ်က့ၢ် သ့ၣ်ထံးမုၢ်ခွါတၢ်မၤပယုၤလၢအဝဲတူၢ်ဘၣ်ဝဲအံၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ခဲအံၤအဝဲဘၣ် အိၣ်လၢ တၢ်ဖိၣ်ဒုးယၢ်ခိဖျိတၢ်မၤသံအယိ ဖဲ စ---သဝီ, ထံကျဲၣ်ကရူၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်တရဲၣ်ကျဲၤန့ၢ်အီၤ တၢ် မူးတၢ်ရၢ်အံၤလၢကွီၢ်ဘျီအပူၤ ဒ်သဲစးတၢ်ဘျုၤတၢ်ဒိၣ်စိအိၣ်အသိးဘၣ်အယိ တၢ်ယိထံက့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ် ဘၣ်ယး တၢ်မၤသံတၢ်အံၤကဲထီၣ်သးခိဖျိ အပၢ်ဖိၣ်ဆူၣ်မၤတရီတပါတ့ၢ်အီၤအယိစ့ၢ်ကီးတအိၣ်ဝဲဘၣ်. တၢ်လဲၤခိဖျိ ဘၣ်သ့ၣ်ထံးမုၢ်ခွါတၢ်ဖိၣ်ဆူၣ်မၤတရီတပါအံၤ ဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်ဘၣ်ဒိလၢနီၢ်သးတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အယိ နီၣ်ဖ---အံၤ တီၢ်နီၣ်က့ၤ တၢ်ကဲထီၣ်သးအမ့ၢ်နံၤမုၢ်သီလီၤတံၢ်လီၤဆဲးတန့ၢ်လၢဂံၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲမဲၢ်ဆုး ဒိၣ်မးလၢအဘၣ်လဲၤခိဖျိတၢ်ဒ်အံၤအဖိခိၣ် ဒီးအဝဲဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၢ်စ့ၢ်ကီး ပုၤတဝါတၢ် ကွၢ်တလီၤ, တၢ်ကွၢ် ကဟ်³ မ့ၢ်လၢ ပုၤဟ်အီၤဒ်ပုၤမၤကမၢ်ကွီၢ်မ့ၢ်သဲစးတဂၤအသိးအယိန့ၣ်လီၤ.

³ ကီၢ်ပယိမုၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးအပူၤ တၢ်ဟ်ဒုၣ်ဟ်ကမၢ်ဒီးပုၤတဝါတၢ်ကွၢ်တလီၤလၢ ပုၤတူၢ်ဘၣ်သ့ၣ်ထံးမုၢ်ခွါတၢ် မၤပယုၤ တဖၣ်အဖိခိၣ် အယိတၢ်မူးတၢ်ရၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤဘၣ်တၢ်ဟ်လီၤဘၢကွၢ်အီၤန့ၣ်လီၤ. တကးဒီးဘၣ်, တၢ်တဟံးန့ၢ်အရူၤလၢ ပုၤမၤပယုၤတၢ်တဖၣ် အဖိခိၣ်ဘၣ်, ဒီးမ့ၢ်လၢပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်တခီ ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၢ်ဝဲဒီး နီၢ်သးဆူၣ်ချ့တၢ်ဘၣ်ထံးလၢအတၢ် အိၣ်မူဒိတစီညါန့ၣ်လီၤ. ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်တဖၣ်အံၤတနီၤဒီးန့ၢ်ဘၣ် နီၢ်သးတၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါစ့ၢ်ဒိမးဒီးတနီၤတဒီးန့ၢ်ဘၣ် ဒၣ်လဲၣ်ဘၣ်. တၢ်လၢကဒိသဒကဟုကယာ်က့ၤအ ဝဲသ့ၣ်လၢပုၤမၤကမၢ်တၢ်အစုပူၤ စ့ၢ်ကီးတအိၣ်စ့ၢ်ကီးဘၣ်. ကွၢ်ဘၣ်

နီၵ်ဖ--- တဲၵျါထီၵ်ဘၵ်ယးတၢ်ကဲထီၵ်သးသၢၤဘျီလၢၢ်အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ, “ဖဲ ၂၀၁၆နံၵ် ယအိၵ် ၁၅နံၵ်အခါ န့ၵ်, ယပၢ်ဖိၵ်ဆူၵ်မၤတရီၢ်တပါယၤ. တၢ်တဘျီန့ၵ်, ဘၵ်ဖဲယမံၤနီၤလၢယလီၢ်မံၤပူၤအခါ အဝဲတဲဘူးလၢကပၤ ဒီးကးတံၢ်ယၢ်ကိၢ်ပူၤဒီးဖိၵ်ထီၵ်ယယီၢ်ဒုလီၤ. တဘျီယီၤသံကွၢ်အိၵ်, ပါ... နကမၤယၤမန့ၵ်လဲၵ်. အဝဲ တဲယၤ, ရှူး...သဲ တဂ့ၤ. ဖဲန့ၵ်ယသ့ၵ်ညါတထံၵ်ယီၤ လၢအဝဲကမၤတရီၢ်တပါယၤလီၤ. အယီၤယဆၢထၢၵ် ဒီး တဲအိၵ်လၢယအိၵ်ဒီးလဲၤထီၵ်တၢ်ဟးလီၢ်လီၤ. ဖဲန့ၵ်ယလဲၤလီၤအိၵ်လၢဟံၵ်ဖိလၢတစီၢ်ဖိ လၢယကယုၢ် ပူၤဖျးယသးလၢအိၵ်အဂီၢ်လီၤ.

လၢခံတဘျီဖဲ ၂၀၁၇နံၵ် ယအိၵ် ၁၆နံၵ်အခါန့ၵ်, ယတဆိကမိၵ်လၢအဝဲကမၤတရီၢ်တပါယၤကဒီးတဘျီ လၢၢ်ဘၵ်. ဘၵ်တနၤ, အဝဲကိးယၤလၢကလဲၤယုအိၵ်ညၢၵ်အယီၤ ယစီၢ်ထီၵ်ပနဲတၢ်ဒီးလဲၤပိၢ်အခံလီၤ. ဖဲပ တုၤလၢ ထံကျိကပၢ်န့ၵ် အဝဲဟံးန့ၵ်ယပနဲတၢ်ဒီးအူပိၢ်ကွၢ်ဝဲလီၤ. ဖဲန့ၵ် အဝဲမၤဆူၵ်ယၤလၢ တပူၤအကျါ န့ၵ်လီၤ. အဝဲတဲပျံၤယၤလၢ, နတဘၵ်တဲပူၤနီၤတဂၤတဂ့ၤ, နမ့ၵ်တဲန့ၵ် ယကလဲၤကိးနၤလၢပုၢ်ပူၤ ဒီးစၢၢ်လီၤ နကိၢ်ဘိလၢပျံၤတုၤနသံလီၤ. ယတဲဘၵ်ယမိဘၵ်ယးတၢ်ဂ့ၢ်အံၤ ဘၵ်ဆၵ် မ့ၢ်လၢအဝဲဘၵ်ယီၵ်လၢ ပုၤမ့ သ့ၵ်ညါတၢ်ဂ့ၢ်အံၤန့ၵ် ယမဲၢ်ကဆုးအယီၤ အဝဲတတဲပူၤနီၤတဂၤဘၵ်.”

ဖဲ ၂၀၁၈နံၵ်န့ၵ်, အူစၢၤဖွဲ ဖိၵ်ဆူၵ်မၤတရီၢ်တပါအိၵ်ခံဘျီတဘျီ န့ၵ်လီၤ. အယီၤ နီၵ်ဖ---အံၤ တၢ်သံကွၢ်ဟဲ အိၵ်ထီၵ်လၢအပူၤလၢ, “ဘၵ်မန့ၵ်အယီၤအဝဲမၤယၤဒ်အံၤလဲၵ်န့ၵ် ယနၢ်တပၢ်ဘၵ်.” ဖဲအဝဲတဲၵျါထီၵ်က့ၤ တၢ်ဂ့ၢ်ဘၵ်ယး သွံၵ်ထံးမုၢ်ခွါတၢ်မၤပယုဲအခါ, အဝဲတဲၵျါထီၵ်စ့ၢ်ကိး ဘၵ်မန့ၵ်အယီၤအဝဲ ဘၵ်မၤသံအပၢ် အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ... “ယကျးစးဝံသးစ့ၤအိၵ်မ့ၢ်လၢအဝဲမ့ၢ်ယပၢ်အယီၤသန့ၵ်က့ၤ အဝဲမၤကမၢ်ယၤအါဘျီလံၤဒု... ယတူၢ်တကဲလၢၢ်ဘၵ်. ယဘူၵ်ဂ့ၤဒ်လၢ အဝဲဖိၵ်ဆူၵ်ယၤဝံၤယတဒၢထီၵ်ဘၵ်. မ့တမ့ၢ်ဘၵ်ဒု ယကဘၵ် မဲၢ်ဆုးဖးဒိၵ်.” အဝဲတဲစ့ၢ်ကိးလၢ “ယပၢ်ဖိၵ်ဆူၵ်တၢ်ပဒီပုၢ်ဝဲတဘျူးဂၤညါအယီၤ ယဘၵ်ယီၵ်လၢ ယဒုမုၢ် မ့ဒိၵ်ထီၵ်န့ၵ် အဝဲကဖိၵ်ဆူၵ်အိၵ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. အဝဲအံၤန့ၵ်ယဒုမုၢ်အနီၢ်ဆံးဒ်မိၤ.”

လၢခံကတၢ် နီၵ်ဖ--- အၢၵ်လီၤဝဲလီၢ်ကဝီၢ်ခိၵ်နၢ်တဖၵ်လၢအမၤကမၢ်ကွီၢ်မ့ၢ်သဲစးန့ၵ်လီၤ. ကရူၢ်ခိၵ်နၢ်, တန့ဆါကီၢ်ဆၵ်ကညီဒီကလုၢ်ပၤကီၢ်(KNPF) ခိၵ် ဖုညၤစ့ၤဒီး အပါအဟံၵ်ဖိယီဖိတဖၵ် အိၵ်ဖိၵ်သကိးဒီး ဆၢတံၢ်ဝဲတၢ်စံၵ်ညီၵ်လၢ တၢ်မူးတၢ်ရၢ်အံၤအဖိခိၵ်န့ၵ်လီၤ. ဒ်အမုၢ်ဂၢ် (အပါအဒီပုၢ်ဝဲမုၢ်) ယုထီၵ်ဝဲအသိး. နီၵ်ဖ---ဘၵ်တၢ် ဖိၵ်ဒုးယၢ်ဆိအိၵ်သၢလၢဒီး ဘၵ်ဟ့ၵ်ဝဲစ့အိၵ်လိး ၃,၀၀၀,၀၀၀ ကူးန့ၵ်လီၤ. ဖဲတၢ်ကျဲၤ တၢ်မူးတၢ်ရၢ်အဆၢကတီၢ်စ့ၢ်ကိး, နီၵ်ဖ--- အဝဲမုၢ်ဒီး အဝဲခွါအမါ တဲၵျါထီၵ်စ့ၢ်ကိးဝဲလၢ အဝဲသ့ၵ်ခံဂၤ လၢၢ်အံၤ ဘၵ်တၢ်ဖိၵ်ဆူၵ်အိၵ်လၢအပၢ် အူစၢၤဖွဲစ့ၢ်ကိးန့ၵ်လီၤ.

နီၵ်ဖ---ဘၵ်တၢ်ဖိၵ်ဒုးယၢ်အိၵ်စးထီၵ်လၢလၢအိးကထိဘၢၵ် ၂၀၁၈နံၵ်, ဖဲ စ---သဝီ, ထံကျဲၵ်ကရူၢ်, တန့ဆါကီၢ်ဆၵ်လၢ KNPF ပၤကီၢ်တၢ်ပၤအဖိလၢန့ၵ်လီၤ. တၢ်တဒုးသ့ၵ်ညါအိၵ်လၢ အကဘၵ်အိၵ်ဖဲ တၢ်ဒုး ယၢ်အပူၤတုၤဆံးယံၢ်လဲၵ်ဘၵ်, မ့မ့ၢ်တခီ အဝဲထူၵ်ဖျးထီၵ်ကွၢ်ကသ့ ဖဲဒုၵ်ထဲလၢအမုၢ်ဂၢ်မ့အၢၵ်လီၤ တူၢ် လိၢ်ဝဲအဆၢကတီၢ်မိၤန့ၵ်လီၤ. KNPF ပၤကီၢ်စ့ၢ်ကိးတဲဘၵ်အိၵ်လၢ ကဆုၤထီၵ်တၢ်ဂ့ၢ်အံၤဆူ ကီၢ်ရၵ် အကွီၢ် ဘျီၵ်ပတီၢ်ဘၵ်ဆၵ် တုၤခဲအံၤတၢ်တဆုၤထီၵ်အိၵ်ဒ်ဘၵ်န့ၵ်လီၤ.

ဖဲအဝဲအိၵ်လၢတၢ်ဒုးယၢ်အကတီၢ် တၢ်ဟ့ၵ်အခွဲလၢ အဟံၵ်ဖိယီဖိကဟဲဟးဒီးဆဲးကျိးအိၵ်လၢလီတဲစိဘၵ် ဆၵ် တၢ်တဟ့ၵ်အိၵ်အခွဲလၢကဟးထီၵ်လၢ ကသံၵ်ဒၢးကရၢ်အချၢဘၵ်. တကးဒ်ဘၵ်အဝဲဘၵ်မၤတၢ် လၢပူၤမၤအိၵ် တမံၤလၢလၢဒ်အမုၢ် တၢ်ဖိအိၵ်တုၤအိၵ်ဒီး တၢ်ကဆုၤကဆိသ့ၵ်တဖၵ်န့ၵ်လီၤ. ဘၵ်တဘျီ ဖဲ လၢနီၵ်ဝုဘၢၵ် ၂၀၁၉ နံၵ် န့ၵ်, မ့ၢ်လၢအမိၢ်အိၵ်တဆူၵ်ဘၵ်အယီၤ အဝဲယုအခွဲလၢကက့ၤဆူအဟံၵ် (၂) သီ ဒ်သိးကကွၢ်ထွဲအမိၢ်အဂီၢ် ဘၵ်ဆၵ် တၢ်တဟ့ၵ်အိၵ်အခွဲဘၵ်. အဝဲဘၵ်အိၵ်ဝဲလၢတၢ်အိၵ်သးဒ်အံၤ

ကညီဂ့ၢ်ဝိခွဲးယၢ်ကရူၢ် (၂၀၁၈နံၵ်), “[တၢ်တူၢ်ကစုလၢတၢ်ခူသ့ၵ်အပူၤ. မုၢ်ခွါသွံၵ်ထံးတၢ်မၤပယုဲပိၢ်မုၢ်ပိၢ်မၤလၢကီၢ်ပယီၤ မ့ၢ်ထီၵ်ကလံၤထံးပူၤ](#)” တက့ၢ်.

အပူ၊ ဒီးပုၤတၢတၢတၢထံၣ်သံလၢအဖီခိၣ်တဖၣ်အံၤ ကဲထီၣ်တၢသ့ၣ်အိၣ်သးဆံးဒီးတၢသးအုးလၢအဝဲအဂီၢ် ခိၣ်မးလီၤ. အဝဲတဲစ့ၢ်ကိးဝဲလၢ အတၢ်မုၢ်လၢလၢကွၢ်အါဘျီဒီး အဝဲအိၣ်ဒီးမၤသံလီၤအသးဒၣ်လဲၣ်အိၣ် န့ၣ်လီၤ.

ဖဲလါနီၣ်ဝုဘၢၣ် ၂၀၁၉န့ၣ်န့ၣ်, နီၣ်ဖ--- တဲဖျါထီၣ်ဝဲလၢ အဝဲအိၣ်ဒီးလၢပုၤကဆၢထီၣ်န့ၢ်အီၤတၢ်မုးတၢ်ရၢ အံၤဆူခ့ၣ်အိၣ်ယုၣ်ကီၢ်ရ့ၣ်ကီၢ်ဘျီၣ်ပတီၢ်လၢအဆိအချ့လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ခဲအံၤ အဝဲသးအိၣ်လၢကကဲထီၣ်ဘၣ် ပုၤတၢတၢဆူၣ်ချ့ပုၤမၤတၢ်ဖိတဂၤ ဒီးစးထီၣ်က့ၤအတၢ်အိၣ်မူလၢအသီန့ၣ်လီၤ. “ယအဲၣ်ဒီးထီၣ်က့ၤက့ၤမ့တမ့ၢ် မၤလိကသံၣ် ဒ်သိးယကမၤဘၣ်တၢ်ဒ်ပုၤတၢတၢဆူၣ်ချ့ပုၤမၤတၢ်ဖိတဂၤအ သိး. ယမ့သ့ကသံၣ်ကသီန့ၣ်, ယ ကစးထီၣ်က့ၤယတၢ် အိၣ်မူအသီဒီး ပၢ်တ့ၢ်ကွၢ်ကယဲၢ်တၢ်မဲၢ်ဆုးသ့ၣ် တဖၣ်လီၤ. (...) ယမ့အိၣ်ဘၣ်က့ၤ လၢတၢ်သဘျ့အပူၤန့ၣ် ယသးကမုၢ်ဒိၣ်မး. ယအဲၣ်ဒီးမၤလၢပုၤထီၣ် ယတၢ်ပညိၣ်လၢအမ့ၢ်တၢ်ဆၢကဲဘၣ် ကသံၣ်သရၣ်မုၢ်တဂၤန့ၣ်လီၤ. ယအဲၣ်ဒီးမၤလိသ့ယသးဘၣ်ပး ကသံၣ်ကသီဒီးမၤစၢၤက့ၤယပုၤတၢတၢ လၢဆူၣ်ချ့တကပၤန့ၣ်လီၤ.”

တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါ (လၢယနူၤအါရံၤ ၂၀သီ ၂၀၂၀)- KHRG ဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ကစီၣ်လၢ, တန့ဆါကီၢ်ဆၣ်ပၤကီၢ် KNPF ဆၢထီၣ်လံတၢ်မုးဂ့ၢ်ဝီအံၤဆူ ဖၣ်အိၣ်ကီၢ်ရ့ၣ်ခ့ၣ်အိၣ်န့ၣ်ယုၣ် စံၣ်ညိၣ်ကီၢ်တဖၣ်အအိၣ် ဖဲ လၢယနူၤ အါရံၤ ၂၀သီ, ၂၀၂၀ နံၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါ (လၢဖုၤတြုၤအါရံၤ ၁၈ သီ, ၂၀၂၀)- ဖဲလါဖုၤတြုၤအါရံၤ ၁၄သီ, ၂၀၂၀ နံၣ်န့ၣ်, ခ့ၣ်အဲၣ် ယုၣ်ကီၢ်ဘျီၣ်လၢဖၣ်အိၣ်ကီၢ်ရ့ၣ် ထုးလီၤကွၢ်ကယဲၢ်တၢ်လိာ်ဘၢလိာ်ကီၢ်လၢ နီၣ်ဖ---အဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲ ဘၣ်တၢ်ဖိၣ်ယာ်အီၤလၢဟံၣ်တၢ်ဒုးယာ်အပူၤတချုးလၢတၢ်ကျဲၤဘၢကျဲၤကီၢ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်ဘၣ်ဆၣ် ဖဲတၢ် ကျဲၤဘၢကျဲၤကီၢ်ဝံၤအလီၢ်ခံ တၢ်တဟ့ၣ်က့ၤအီၤစ့အိၣ်လိးနီတမံၤဘၣ်. ကီၢ်ဘျီၣ်ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါ ဟ့ၣ်လီၤ က့ၤအီၤဆူ ကညိပိာ်မုၢ်ကရၢ အအိၣ်မုၢ်လၢအဝဲသးအိၣ်လၢကဆဲးမၤလိမၤဒီးတၢ်အယိန့ၣ်လီၤ. ကညိပိာ် မုၢ်ကရၢအံၤ ကဟံးမူဒါလၢတၢ် အံးထွဲကွၢ်ထွဲဒီးဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘၢက့ၤပိာ်မုၢ်ဖိအံၤ ဒ်သိးအဝဲကအိၣ်ဆိး ဘၣ်က့ၤလၢပုၤတၢတၢအပူၤ ဘၣ်လီၢ်ဘၣ်စးဂ့ၤဂ့ၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

(၄)ပတီၢ်တပတီၢ်-တၢ်ယုန့ၢ်အခွဲး

မ့ၢ်ပုၤလၢအတူၢ်ဘၣ်တၢ်ဖၣ် ဟ့ၣ်ပုၤတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢပကသုတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတခါအံၤခါ, ဟ့ၣ်ပုၤတၢ်ခွဲး တၢ်ယာ်လၢပကသုတၢ်ဂ့ၢ်အံၤလၢကျဲၣ်လဲၣ်.

ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်အံၤ ဟ့ၣ်တၢ်ခွဲးလၢ KHRG ကရၢလီၤတၢ်ကစီၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲတူၢ်ဘၣ်ပုၤတၢတၢတၢ်ကွၢ်တ လီၤဘၣ်ဆၣ်အဝဲအိၣ်ဒီးတဲဖျါထီၣ်တၢ်လဲၤခိဖျိအံၤအဂ့ၢ်မုၢ်လၢ အဝဲမုၢ်လၢဝဲလၢ ပုၤအဂၤသုတလဲၤခိဖျိဘၣ် တၢ်ဒ်အံၤတဂ့ၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.